

Foto: Malte Recht

Steinkjer kommune Årsberetning 2020

Steinkjer kommune

Innledning

Regnskap 2020 inneholder en del endringer sammenlignet med tidligere år, noe som også påvirker innhold og oppbygging av årsberetningen.

Steinkjer kommune og Verran kommune slo seg sammen til en kommune, Steinkjer kommune, fra 01.01.20. Dette innebærer at regnskap og årsberetning for 2020 er første året i ny kommune, og således ikke vil inneholde noe sammenligningstall fra tidligere år.

Ny kommunelov medførte også en del endringer innenfor det økonomiske området:

- Kommunene ble pålagt å utarbeide egne finansielle måltall. Dette ble vedtatt før jul 2019 for Steinkjer kommune, og i denne årsberetningen er status i forhold til de finansielle måltallene beskrevet.
- Konsolidert regnskap for kommuner ble innført fra og med regnskapsåret 2020. For Steinkjer kommune innebærer dette at det fra 2020 også er levert en konsolidert regnskap hvor kommunekassen, Steinkjerbygg KF og Steinkjer kommuneskoger KF er satt sammen i et regnskap hvor det meste av transaksjoner mellom selskapene er eliminert jfr. forskrift. Denne årsberetningen omfatter i hovedsak kommunekassen, men det er innarbeidet et kapittel hvor enkelte tallstørrelser for konsolidert regnskap er omtalt.
- Gjennom forskriftene til ny kommunelov ble det også innført nye hovedoversikter. Oppbyggingen av årsberetningen for 2020 er i hovedsak som 2019, men en har knyttet til økonomiske analysene til de nye hovedoversiktene.

Året 2020 ble veldig spesielt for alle som følge av koronapandemien. Dette har selvsagt også påvirket regnskap for kommunene betydelig, og det er innarbeidet et eget kapittel i årsberetningen som omtaler kommunens merutgifter, mindreinntekter og ulike kompensasjoner.

Økonomiske analyser

Bevilgningsoversikt drift § 5-4

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2020	Regulert budsjett 2020	Opprinnelig budsjett 2020	Regnskap 2019
Generelle driftsinntekter				
Rammetilskudd	-881 805	-855 344	-859 594	0
Inntekts- og formuesskatt	-573 976	-579 815	-579 815	0
Eiendomsskatt	-71 792	-70 780	-62 780	0
Andre generelle driftsinntekter	-1 362	-1 075	-1 075	0
Sum generelle driftsinntekter	-1 528 935	-1 507 014	-1 503 264	0
Netto driftsutgifter				
Sum bevilgninger drift, netto	1 421 684	1 446 166	1 426 004	0
Avskrivninger	59 349	35 708	35 708	0
Sum netto driftsutgifter	1 481 033	1 481 874	1 461 712	0
Brutto driftsresultat	-47 902	-25 140	-41 552	0
Finansinntekter/Finansutgifter				
Renteinntekter	-10 956	-10 237	-10 237	0
Utbytter	-11 009	-22 521	-11 945	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0
Renteutgifter	32 755	40 066	47 571	0
Avdrag på lån	59 961	60 000	60 000	0
Netto finansutgifter	70 751	67 308	85 389	0
Motpost avskrivninger	-59 349	-33 914	-33 914	0
Netto driftsresultat	-36 500	8 254	9 923	0
Disponering eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering	10 200	10 200	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	40 228	9 143	-548	0
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	18 442	4 773	-9 375	0
Dekning av tidligere års merforbruk	-32 370	-32 370	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	36 500	-8 254	-9 923	0
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk).	0	0	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk	0	0	0	0

Kommunens regnskap for 2020 er gjort opp med et regnskapsmessig mindreforbruk lik 13,7 mill kroner. Endringer i forskriftene gjør at mindreforbruk og merforbruk behandles annerledes fra regnskap 2020. Dette er omtalt nærmere under oversikten budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner senere i dokumentet.

Generelle driftsinntekter inneholder i hovedsak det som tidligere ble omtalt som frie disponible inntekter, og omfatter bl.a. rammetilskudd, skatteinntekter og eiendomsskatt. Samlet sett viser disse postene en merinntekt lik 21,9 mill kroner sammenlignet med revidert budsjett 2020. Dette er en merinntekt knyttet til *rammetilskuddet*, og er i all hovedsak relatert til ulike kompensasjoner for merutgifter/tapte inntekter som følge av Covid-19. Merinntekten på dette området er høyere (26,4 mill) enn de samlede merinntektene for de generelle inntektene, og veier opp for en mindreinntekt innenfor skatteinntektene. *Skatteinntektene* viser en mindreinntekt lik 5,9 mill kroner sammenlignet med revidert budsjett, noe som i sin helhet må kobles mot Covid-19.

Eiendomsskatten viser en merinntekt sammenlignet med revidert budsjett lik 1 mill kroner. Dette relaterer seg til en økning i eiendomsskatteobjekter, samt merinntekter innenfor skattlegging av kraftverk i 2020 sammenlignet med budsjett. Sammenlignet med opprinnelig budsjett er det en merinntekt i størrelsesorden 9 mill kroner, hvor 7 mill kroner er knyttet til merinntekter boliger og fritidseiendommer. Årsaken til dette er merinntekter som følge av at kommunen i 2020 valgte å benytte skatteetaten sine verdier ved beregning av eiendomsskatt. Kommunestyret vedtok i desember 2020 at disse merinntektene skulle avsettes til disposisjonsfond, og brukes i 2021 til å redusere eiendomsskatten til samme gruppe, dvs en form for «tilbakebetaling» av merinntekter.

Finansinntekter/-utgifter viser en samlet merutgift lik 3,5 mill kroner sammenlignet med revidert budsjett, og en mindretgift lik 14,6 mill kroner sammenlignet med opprinnelig budsjett. Den store differansen mellom revidert budsjett og opprinnelig budsjett er knyttet til budsjettjusteringer som følge av utbytte NTE og reduksjon av renteutgifter. Når det gjelder dette område så ligger den noen endringer på enkeltområder som må kommenteres nærmere. Det er en betydelig reduksjon i *renteutgiftene* i 2020 sammenlignet med både opprinnelig budsjett og revidert budsjett, noe som i sin helhet skyldes det lave rentenivået i 2020. Utbetalingen av renter er enda lavere, men selve utgiftene reduseres som følge av at overføring av renteutgifter fra selvkostområdene også reduseres. Det er grunn til å tro at det lave rentenivået i stor grad er knyttet til situasjonen i verden når det gjelder Covid-19, men det er vanskelig å anslå om også andre forhold har påvirket dette, for eksempel oljeindustrien. Isolert sett skulle det totale finansområde vise lavere utgifter enn budsjettet som følge av renteutgiftene. *Utbytteinntektene* er imidlertid betydelig lavere enn budsjettet. Hovedårsaken til dette er at det i budsjett 2020 ble budsjettet en inntekt fra Steinkjerbygg KF på denne posten. Dette er imidlertid en inntekt som regnskapsmessig er vurdert som en refusjon fra foretak, og således regnskapsført under refusjon fra foretak som fremkommer som inntekt under bevilgningsoversikten fordelt på etat. Korrigerer en for dette så viser finansinntekter-/utgifter et mindreforbruk lik om lag 8 mill kroner sammenlignet med revidert budsjett. Sammenlignet med opprinnelig budsjett er beløpet enda høyere da renteutgiftene ble tatt ned gjennom en budsjettjustering i året.

Netto driftsutgifter viser et mindreforbruk på netto bevilgning drift i etatene i størrelsesorden 25 mill kroner. Dette er omtalt nærmere i kommentarene til tabellen regnskap til fordeling pr etat.

I motsetning til tidligere hovedoversikt 1A fremkommer også *netto driftsresultat* i den nye bevilgningsoversikt drift. Netto driftsresultat for kommunekassen i 2020 viser et positivt resultat lik 36,5 mill kroner. Dette fremkommer som en sum av mindreinntektene i etatene, merinntektene innenfor de generelle driftsinntektene og netto finansutgifter. Resultatet er ca 44,7 mill bedre enn budsjettet. Store deler av dette er imidlertid knyttet til merinntekter i etatene gjennom ulike tilskudd som ikke benyttes i driftsåret, men avsettes til bundet fond. *Netto avsetningen til bundet fond* på til sammen 38,2 mill kroner (eks VAR) fremkommer i hovedoversikten etter netto driftsresultat gjennom disponering av netto driftsresultat. Dette er 29,1 mill kroner mere enn revidert budsjett. Det er spesielt tre store avsetninger til bundet fond som gjør at netto avsetning er relativt høy og det er avsetning av restbeløp reformstøtte kommunesammenslåing, utbytte NTE og restbeløp vedlikeholdsmidler Covid-19. Hvis tilskuddene til både kommunesammenslåing, vedlikehold Covid-19 og andre mindre prosjekter i sin helhet hadde blitt benyttet i driftsåret så hadde netto driftsresultat vært lavere. Det er viktig å ha med seg når årets netto driftsresultat analyseres.

Bevilgningsoversikt drift § 5-4 – regnskap til fordeling pr etat

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2020	Regulert budsjett 2020	Opprinnelig budsjett 2020	Regnskap 2019
Fra bevilgningsoversikt:				
Til fordeling drift	1 421 684	1 446 166	1 426 004	0
Netto driftsutgifter pr. etat				
Kommunedirektør, fellesutgifter og	138 173	188 806	175 234	0
Oppvekstetaten	613 054	614 000	615 123	0
Helseetaten	596 188	574 314	563 842	0
Teknisk etat	96 472	85 337	80 981	0
Kulturetaten	38 095	38 523	40 596	0
Økonomi og finans	-60 298	-54 814	-49 772	0
Netto for alle etater	1 421 684	1 446 166	1 426 004	0

Driftsregnskapet pr etat viser et mindreforbruk sammenlignet med revidert budsjett lik 24,5 mill kroner. Korrigerer en for avsetningen til bundet fond ut over budsjett, jfr kommentarene på foregående side, vil område vise en merutgift lik 6,7 mill kroner. De regnskapsførte merutgiftene knyttet til Covid-19 er i 2020 i underkant av 20 mill kroner. I tillegg kommer tapte inntekter. Forholdene rundt Covid-19 er omtalt under et eget kapittel i årsberetningen. Totalt vil en korrigering for Covid-19 gi en mindreutgift i ordinær drift sammenlignet med revidert budsjett. Dette skyldes imidlertid i stor grad, om ikke utelukkende, mindreinntektene i lønnsoppgjør sammenlignet med budsjett.

Nedenfor følger en kortfattet analyse av tallene innenfor de enkelte etater.

Kommunedirektør, fellesutgifter og fagstaber har et mindreforbruk lik kr 50,6 mill kroner sammenlignet med revidert budsjett. Det er imidlertid innenfor dette området en betydelig netto avsetning til bundet fond. En korrigering for dette, samt en liten justering av skjønnsmidler fra staten vil gi et mindreforbruk lik 26,6 mill kroner. Det er også innenfor dette område budsjettet for lønnsoppgjør 2020 ligger. Mindreforbruk knyttet til budsjettet avsetning til lønnsoppgjør 2020 er 20,2 mill kroner. Ved korrigering for lønnsoppgjør, vil avviket ved kommunedirektør, fellesområde og fagstaber være et mindreforbruk lik 6,4 mill kroner. Det er også innenfor dette område merutgifter knyttet til Covid-19, i tillegg til at kompensasjonen lik 8 mill kroner som følge av redusert arbeidsgiveravgift våren 2020 er inntektsført her. Dette gir en netto merinntekt lik 7,5 mill kroner. Så langt gir dette en drift innenfor området en merutgift i størrelsesorden 1 mill kroner.

Innenfor dette området er det regnskapsført en mindreutgift lik 15 mill kroner knyttet til pensjonskostnadene i kommunen. Dette innebærer at driften for øvrig innenfor «etaten» har et overforbruk lik 14 mill kroner som i hovedsak skyldes:

- Avsetning av budsjettet konsesjonsavgift til bundet fond (ikke budsjett) 1,4 mill kroner
- Lavere kompensasjonstilskudd fra staten enn budsjettet 1,1 mill kroner
- Høyere overføring av finansutgifter til Steinkjerbygg enn revidert budsjett 2,2 mill kroner
- Høyere netto utgifter lærlingeordningen enn budsjettet 0,4 mill kroner
- Høyere netto utgifter tillitsvalgte enn budsjettet 0,4 mill kroner
- Diverse økte utgifter fagstab kontorstøtte og informasjon 0,5 mill kroner
- Høyere netto utgift politisk område 0,4 mill kroner
- Merutgifter ulike fellesprosjekter plan og utvikling 1,7 mill kroner
- «Merutgifter» vedtatte prosjekter med bruk fra disposisjonsfond 3,7 mill kroner

Det siste punktet var i vedtak forutsatt dekket inn via disposisjonsfond. Formaliteter gjorde at vi måtte ta dette inn i ordinær drift. Ved gjennomføring av vedtakene ville dette i bunntilstanden økt mindreforbruket til kommunen og tilbakeføring til fond. Dette vil således ikke påvirke driften totalt sett.

Oppvekstetaten har et mindreforbruk lik 0,9 mill kroner. Korrigert for bundne fond er avviket 4,0 mill kroner. Etaten har en netto merutgift knyttet til Covid-19 lik 7,6 mill kroner. I tillegg så er det anslått en svikt i foreldrebetaling barnehager og skoler på tilsammen 2,3 mill kroner.

Korrigert for forholdene ovenfor gir dette et mindreforbruk innenfor oppvekstetaten i størrelsesorden 7 mill kroner knyttet til ordinær drift i 2020.

Sektor barnehage har et korrigert mindreforbruk i størrelsesorden 4,5 mill kroner. Om lag halvparten av dette er knyttet til barnehagesektoren felles, og skyldes i hovedsak lavere utgifter tilskudd private barnehager sammenlignet med budsjett på grunn av færre barnehageplasser i deler av året. Den andre halvparten er mindre utgifter i de kommunale barnehagene. Dette er i stor grad knyttet til lavere netto lønnsutgifter som følge av lavere utgifter til langtidsvikarer sammenlignet med refusjon sykepenger og svangerskapsenger fra NAV. I tillegg har noen barnehager høyere inntekter som følge av økt antall barn sammenlignet med budsjett 2020.

Sektor skole har et regnskap tilnærmet i balanse justert for Covid-19. Sektoren felles har et avvik i størrelsesorden 2,8 mill kroner. Dette skyldes i hovedsak mindre inntekter fra andre kommuner knyttet til undervisning av fosterhjemsplasserte elever enn budsjettet, høyere utgifter til lisenser, samt merforbruk kompetansetiltak sammenlignet med budsjett. Selv om det er ulike resultater ved de enkelte skolene betyr dette at skolene samlet sett har et mindreforbruk i størrelsesorden 2,8 mill kroner. En stor del av dette er knyttet til høyere refusjoner fra NAV når det gjelder sykefravær og svangerskap enn utgifter knyttet til vikar av samme årsak.

Sektor forebygging har en innsparing lik 2,6 mill kroner korrigert for Covid-19, dette selv om barneverns tjenesten har et merforbruk lik 1 mill kroner knyttet til økte plasseringsutgifter. Årsaken til innsparingene er knyttet til enhet integrering. Driften av Steinkjer kommunale mottak har en mindreutgift lik 0,8 mill kroner, mens flyktningetjenesten har en mindreinntekt lik 3 mill kroner knyttet til lavere utgifter som følge av færre flyktninger. Dette må imidlertid sees i sammenheng med et lavere integreringstilskudd lik 2 mill kroner som følge av færre flyktninger under etat økonomi og finans.

Helseetaten sine tall viser et merforbruk lik 21,9 mill kroner. Korrigert for bundne fond og Covid-19 er merforbruket i størrelsesorden 12 mill kroner. Dette selv om etaten fikk tilført over 10 mill kroner gjennom budsjettjusteringer i løpet av året.

NAV sosiale tjenester har et merforbruk sammenlignet med revidert budsjett lik kr 160 000. Gjennom året har imidlertid Nav fått tilført 5 mill kroner til dekning av prognoserte merutgifter knyttet til økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsmidler. Netto utgift økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsmidler sammenlignet med revidert budsjett er 1,5 mill kroner, men det meste av dette dekkes inn via diverse andre innsparinger innenfor området. Totalt sett viser økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringspenger et merforbruk i størrelsesorden 6,5 mill kroner sammenlignet med opprinnelig budsjett.

Helseetaten har hatt store økonomiske utfordringer innenfor flere områder innenfor de tradisjonelle omsorgsområdene, dette uavhengig av Covid-19 situasjonen. Det er et overforbruk i størrelsesorden 2,1 mill kroner knyttet til *overliggere* ved sykehuset og DMS sammenlignet med revidert budsjett. I tillegg er det et merforbruk når det gjelder kjøp av tjenester fra andre lik 2 mill kroner knyttet til kjøp av ekstra plasser ved Betania.

Samlet sett for etaten så viser regnskapstallene en mindreinntekt lik 8 mill kroner sammenlignet med revidert budsjett når det gjelder tilskudd ressurskrevende tjenester, noe som selvsagt også vil ha en sammenheng med utgiftssiden. På tross av dette er det innenfor de tradisjonelle omsorgstjenestene et merforbruk på de variable lønnskostnadene (korttidsfravær) knyttet til høyt sykefravær og ekstra innleie i størrelsesorden 2 mill kroner sammenlignet med revidert budsjett.

DMS Inn-Trøndelag og Steinkjerrehabilitering har til sammen et mindreforbruk lik 1,7 mill kroner i hovedsak knyttet til vakanser ved Steinkjer rehabilitering og merinntekter ved DMS.

Når det gjelder legetjenestene er det der et samlet merforbruk lik 1,4 mill kroner, hvor kr 750 000 er knyttet til ekstrautgifter av engangskarakter i forbindelse med nye fastleger.

Teknisk etat har et regnskapsresultat som viser et merforbruk lik 10,5 mill kroner korrigert for VAR. Korrigerer en for merutgifter Covid-19 med 1 mill kroner, og tapte inntekter innenfor utleie idrettsanlegg, kantine og cateringdrift enhet ernæring og parkeringsinntekter VTP på til sammen 2,5 mill kroner viser resultatet et merforbruk lik 7 mill kroner. Enhet veg, trafikk og park har et merforbruk på om lag 5,5 mill kroner korrigert for Covid-19. Av dette utgjør 3,8 mill kroner overføring til fylkeskommunen for andel gangveger. Dette er tidligere budsjettert og avsatt til disposisjonsfond, men ført over drifta i år uten bruk av disposisjonsfond. I tillegg er det mindreinntekter innenfor parkering som ikke kan knyttes til Covid-19.

Korrigert for Covid-19 viser eiendomsområdet en netto svikt i størrelsesorden 1 mill kroner, noe som i hovedsak er relatert til mindreinntekter utleie av bygningsmassen i gamle Verran kommune. Selvkostområdet samlet har i 2020 et mindreforbruk lik 5 mill kroner som i hovedsak er knyttet til vann og avløp. Årsaken til dette er i all hovedsak knyttet til det lave rentenivået. Dette mindreforbruket vil innenfor selvkostområdet sees opp mot tidligere års merforbruk.

Kulturetatens regnskap viser et mindreforbruk lik 0,4 mill kroner sammenlignet med revidert budsjett. Korrigert for budne fond og Covid-19 utgifter har kulturetaten et mindreforbruk i størrelsesorden kr 200 000. I tillegg til Covid-19 utgiftene har kulturetaten en betydelig netto inntektssvikt knyttet til kino og kulturarrangement anslått til 5 mill kroner, samt en inntektssvikt på foreldrebetaling kulturskolen lik kr 270 000. Totalt gir dette et korrigert mindreforbruk i ordinær drift i størrelsesorden 5 mill kroner. Innenfor kultur er innsparingen i stor grad knyttet til forventet inntekt. De siste månedene i 2019 ga håp om betydelige inntekter ut over budsjett i 2020, og det er det som ligger til grunn for den store inntektssvikten knyttet til Covid-19 og korrigert resultat sammenlignet med revidert budsjett. I tillegg er det en liten innsparing på enhetene innen kultur når det gjelder både husleie, bruk av vikar, og refusjon sykepenger.

Området økonomi og finans omfatter i stor grad inntekter og utgifter som er omtalt under foregående kapittel, bevilgningsoversikt drift. I tillegg er det imidlertid noen andre inntekter og utgifter som skal føres innenfor denne oversikten. Dette gjelder bl.a. integreringstilskudd, noe mellomværende med andre kommuner og Steinkjerbygg KF etc. Området viser en merinntekt lik 5,5 mill kroner. Dette har i hovedsak sammenheng med at «konsernbidrag» fra Steinkjer bygg lik 10,7 mill kroner er ført innenfor dette området og ikke som utbytte der det var budsjettert. Dette er også kommentert under den tidligere oversikten. Det som reduserer merinntekten med ca 5 mil kroner er mindre integreringstilskudd jfr. kommentarene under oppvekstetaten, samt en mindre overføring fra IKT Inn-Trøndelag når det gjelder bidrag renter og avdrag. Det siste skyldes et litt lavere investeringsnivå en forutsatt i budsjett, men i hovedsak det lave rentenivået vi har hatt i 2020.

Bevilgningsoversikt investering § 5-5

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2020	Regulert budsjett 2020	Opprinnelig Budsjett 2020	Regnskap 2019
Investeringsutgifter				
Investeringer i varige driftsmidler	168 543	229 091	153 085	0
Tilskudd til andres investeringer	1 485	500	500	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	37 338	37 673	5 160	0
Utlån av egne midler	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	207 366	267 264	158 745	0
Investeringsinntekter				
Kompensasjon for merverdiavgift	-17 137	-13 657	-13 657	0
Tilskudd fra andre	-11 407	-50	0	0
Salg av varige driftsmidler	-2 860	-1 800	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	-2 682	-2 314	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0
Bruk av lån	-135 820	-211 984	-139 928	0
Sum investeringsinntekter	-169 907	-229 805	-153 585	0
Videreutlån				
Videreutlån	60 871	70 000	40 000	0
Bruk av lån til videreutlån	-60 871	-70 000	-40 000	0
Avdrag på lån til videreutlån	14 706	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	-27 807	0	0	0
Netto utgifter videreutlån	-13 101	0	0	0
Overføring fra drift og netto avsetninger				
Overføring fra drift	-10 200	-10 200	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	12 974	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	-27 133	-27 259	-5 160	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-24 358	-37 459	-5 160	0
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)				
	0	0	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk				
	0	0	0	0
Overføring til fordeling (§5-5, andre ledd)				
Inntekter til fordeling	0	0	0	0
Utgifter til fordeling	207 366	267 264	158 745	0
Sum til fordeling (netto)	207 366	267 264	158 745	0

Kommunens investeringer i *varige driftsmidler* i 2020 beløper seg til 168,5 mill kroner. Dette er 60,5 mill kroner lavere enn revidert budsjett og skyldes forsinkelser og utsettelse av enkelte investeringer. Dette er omtalt nærmere under neste kapittel, bevilgningsoversikt investering til fordeling. Den store differansen mellom revidert og opprinnelig budsjett er knyttet til rebudsjettering av pågående investeringstiltak fra 2019. Lavere investeringsnivå vil også påvirke *bruk av lån* i tilsvarende grad. Det er i 2020 en netto investering i *aksjer og andeler i selskaper* i størrelsesorden 35 mill kroner. Dette er i hovedsak kjøp av aksjer i Dampsaga Bad as, men også investeringer i Lensmyra Næringspark AS, Reko AS og egenkapitaltilskudd i KLP.

Mottatte avdrag på videreutlån er betydelig høyere enn innbetalte avdrag, noe som har sammenheng med innbetaling av ekstraordinære avdrag på utlån. Dette er midler som er avsatt på bundet fond, og forklarer *netto avsetninger til bundne investeringsfond*.

Bevilgningsoversikt investering § 5-5 – til fordeling

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2020	Regulert budsjett 2020	Opprinnelig budsjett 2020	Regnskap 2019
Fra bevilgningsoversikt:				
Netto investeringer til fordeling:	207 366	267 264	158 745	0
Fordeling på etat				
Kommunedirektør, fellesutgifter og fagstaber	43 962	49 344	12 160	0
Oppvekstetaten	2 362	5 949	2 000	0
Helseetaten	12 460	12 142	5 575	0
Teknisk etat	125 082	171 334	134 910	0
Kulturetaten	0	4 995	4 100	0
Økonomi og finans	23 500	23 500	0	0
Sum fordelt	207 366	267 264	158 745	0

Hovedtyngden av investeringer ligger innenfor *teknisk etat* og enhet utbygging. Gjennomføringsgraden i 2020 innenfor teknisk etat er om lag 75 %, noe som er på samme nivå som i 2019 for de to gamle kommunene. Utsettelse og forsinkelser innenfor etaten er om lag 45 mill kroner. Mange av disse forsinkelsene er planlagte utsettelse/forskyvninger, og dreier seg i hovedsak om følgende prosjekter:

- Vanntilførsel snøproduksjon skistadion
- Overgang fra leide til eide biler
- Uteområder skolene
- Rismelen aktivitetspark
- Gamle kunstgressbanen
- Ulike prosjekter Tranamarka
- Spylebil avløp

I tillegg er det noen forsinkelser innenfor ulike vann og avløpsprosjekter.

Avviket innenfor *oppvekstetaten* er knyttet til planlagte utsettelse innenfor innkjøp av utstyr fagrom og nytt fagsystem skole og barnehage, mens avviket innenfor *kulturetaten* i hovedsak er relatert til at investeringsmidlene var knyttet til inventar og IKT utstyr i samfunnshuset, hvor anskaffelsene vil skje første halvår 2021.

Helseetaten og *økonomi/finans* har gjennomført sine budsjetterte investeringer i 2020. Investeringene innenfor økonomi og finans relaterer seg i sin helhet til kjøp av aksjer/andeler, samt noe kjøp/salg av eiendommer.

Innenfor *kommunedirektør, fellesutgifter og fagstab* er det også stor grad av gjennomføring av prosjektene i 2020. Avvikene knytter seg i hovedsak til gjenstående midler på DigInn-fondet, samt avsatte midler til næringsarealer Follafooss.

Oversikt budsjettavvik og årsoppgjørdisposisjoner § 5-9

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2020
Driftsregnskapet	
Netto driftsresultat	-36 500
Sum budsjettdisposisjoner	22 831
Årets budsjettavvik	-13 669
Strykning av bruk av disp.fond	13 669
Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	0
Investeringsregnskapet	
Sum inv.utgifter, inv.inntekter og netto utg videreutlån	24 560
Sum budsjettdisposisjoner	-24 358
Årets budsjettavvik	202
Strykning av bruk av ubundet inv.fond	202
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0

Steinkjer kommune har i 2020 et regnskapsmessig mindreforbruk i driftsregnskapet lik kr 13 669 000.

I henhold til ny kommunelov og forskrifter til denne, skal mindreforbruk og ev merforbruk nå gjøres opp mot ubundet driftsfond og ev overføringer mellom drift og investering. Hvis driftsregnskapet viser et mindreforbruk, skal mindreforbruket reduseres så mye som mulig ved å stryke bruk av disposisjonsfond. Hvis regnskapet fortsatt viser et mindreforbruk etter strykningene, skal mindreforbruket dekke inn eventuelle tidligere års merforbruk. Et mindreforbruk som evt. gjenstår etter at tidligere års merforbruk er dekket, skal avsettes til disposisjonsfond.

Bruk av disposisjonsfond i Steinkjer kommune var budsjettert og postert med totalt kr 23 647 000 i revidert budsjett. Dette er større enn kommunens mindreforbruk i 2020, og ved avslutning av årsregnskap 2020 ble derfor bruk av disposisjonsfond i sin helhet strøket med årets mindreforbruk lik kr 13 669 000

Det er gjennomført en tilsvarende korrigerings i investeringsregnskapet, men der var beløpet kun kr 202 000.

Økonomiske nøkkeltall

Steinkjer kommune er som omtalt i innledningen en ny kommune fra 01.01.20. Dette innebærer at det i svært liten grad finnes tall for kommunen før 2020. Dette gjør at analysen nedenfor i liten grad inneholder sammenligningstall fra tidligere år. Dette vil en imidlertid måtte komme tilbake til ved avleggelse av regnskap 2021 når en har sammenligningstall over tid for den nye kommunen.

Finansielle måltall

Kommunestyret vedtok under sak 38/19 i møtet 18.12.19 finansielle måltall for den nye kommunen. I tabellen nedenfor er disse måltallene sammenlignet med tilsvarende tall pr utgangen av 2020 etterfulgt av kommentarer.

Indikator	Mål	Pr 31.12.20
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter	min 1,75 %	1,59 %
Disposisjonsfond av brutto driftsutgifter	min 6 %	8,89 %
Gjeld konsolidert regnskap som ikke dekkes av rentekomensasjon, VAR eller husleie av driftsinntektene	maks 75 %	90 %

Netto driftsutgifter i prosent av driftsinntekter

Netto driftsutgifter i prosent av driftsinntekter i 2020 ligger tett opp til måltallet. Det er for så vidt ganske bra i et år hvor utfordringene har vært store på mange vis. Ikke bare knyttet til Covid-19, men også i forhold til ordinær drift og da spesielt innenfor helseetaten. Sammenligner en med budsjett for 2020 så er dette resultatet svært bra, da både ordinært budsjett og revidert budsjett hadde negativt driftsresultat sammenlignet med sum driftsinntekter.

Det som er viktig er imidlertid å ha med seg hva årsakene til netto driftsresultat er. Dette er beskrevet tidligere i beretningen, men ulike prosjekter og overføring av tilskudd fra andre uten at disse midlene er benyttet, men overført bundet fond er med å øke netto driftsresultat. En korrigering for netto avsetning til bundne fond vil redusere netto driftsresultat ned mot null, noe som for så vidt er mere reelt sammenlignet med ordinær drift og budsjett 2020.

Disposisjonsfond av brutto driftsutgifter

Gamle Steinkjer kommune har over tid hatt mindreforbruk i sine regnskaper, noe som har gitt muligheten til å bygge opp et disposisjonsfond i størrelsesorden 200 mill kroner. Dette utgjør i underkant av 9 % sammenlignet med brutto driftsutgifter, noe som er en bra størrelse for en kommune på Steinkjer kommune sin størrelse, og godt over målsettingen på 6 %.

Det som imidlertid er viktig å huske i denne forbindelse er at det tidligere er fattet rammevedtak på bruk av 95 mill kroner av disposisjonsfondet til egenkapital ved byggingen av nytt kulturhus. Formålet med disposisjonsfond er å bygge opp kapital som nettopp kan benyttes til for eksempel egenkapital ved investeringer. Det som imidlertid er viktig er at det da videre bygges opp igjen relativt raskt. En bruk av det beløpet som er skissert vil gi et disposisjonsfond i overkant av 100 mill kroner, noe som vil utgjøre 4,7 % av brutto driftsutgifter. Dette er godt under målsettingen på 6 %. For å til enhver tid ligge rundt målsettingen bør disposisjonsfondet ligge på minimum 140 mill kroner.

Gjeld konsolidert regnskap i prosent av driftsinntekter.

De samlede gjeldsforpliktelsene i kommunekassen og foretakene utgjør (tall i 1000-kroner):

Steinkjer kommune – kommunekassen	1 656 956
Steinkjerbygg KF	2 326 400
Steinkjer kommuneskoger KF	0
Totalt	<u>3 983 366</u>

Totale gjeldsportefølje er høy, og vil i sin helhet utgjøre 167 % av sum driftsinntekter, dvs langt over målsettingen på 75 %.

Det er imidlertid slik at mye av låneporteføljen har lavere risiko i og med at den finansieres gjennom rentekompensasjon, VAR (selvkost) og langsiktige eksterne leieavtaler. Korrigerer vi gjeldsforpliktelsene i forhold til eksterne leietakere (Steinkjerbygg) med 901 mill kroner og selvkostområdet (VAR) med 538 mill kroner, vil korrigert gjeld i konsolidert regnskap utgjøre om lag 107 %. Dette er også høyt sammenlignet med vedtatte måltall.

En videre korrigerings ved å trekke ut startlånene, 400 mill kroner, som i sin helhet betjenes av låntakere, så vil *lånegjelden pr utgangen av 2020 ligge på 90 % av sum driftsinntekter. Dette er betydelig over vedtatte måltall på 75 %.*

Det laverentenivået de siste årene, og spesielt i 2020, har gjort at et slik lånegjeld ikke har medført noen større utfordringer. Nøkkeltallet gir imidlertid et bilde på hvor mye av brutto driftsinntekter som må benyttes til renteutgifter. Kommunen som «konsern» vil ved en ev renteøkning i større grad merke dette i form av økte utgifter med dagens låneportefølje enn om låneporteføljen har vært innenfor måltallet.

Kommunen står fortsatt ovenfor større investeringer som vil øke gjeldsgraden fremover. Desto viktigere vil det være å etablere en effektiv drift for å holde de ordinære driftsutgiftene nede. På denne måten er en bedre rustet til å møte en renteoppgang og økte renteutgifter.

De største kildene til midlertidige svingninger på inntekts- og utgiftssiden som kommunene ikke får automatisk kompensasjon for gjennom inntektssystemet er knyttet til:

- Rentekostnader på gjeld
- Skatteinntekter
- Finansinntekter

For å hindre store svingninger i driften på kort tid ved renteoppgang, kan disposisjonsfond være med å dekke inn noe av utgiftsøkningen på kort sikt til det lar seg gjøre å omstille driften. Dette betinger imidlertid at det er tilstrekkelig midler på disposisjonsfond, og forsterker behovet for å øke de fremtidige avsetningene til disposisjonsfond jfr. nøkkeltallet disposisjonsfond av brutto driftsinntekter.

Lånegjeld – kommunekassen

i 1 000 kroner	2020
Lånegjeld pr. 01.01	1 526 917
betalte avdrag i året	-59 961
nye lån	190 000
Lånegjeld pr. 31.12	1 656 956
Utlån	299 605
Ubrukte lånemidler	152 184
Netto lånegjeld *)	1 205 167
Antall innbyggere pr. 31.12	25 152
Brutto gjeld pr. innbygger i kroner	65 900
Brutto gjeld i prosent av driftsinntekter	72
Netto gjeld i prosent av driftsinntekter	52
Netto gjeld pr. innbygger i kroner	47 900

*) Netto lånegjeld er beregnet som lånegjeld minus utlån og ubrukte lånemidler. Det er denne definisjonen som benyttes i KOSTRA-tallene fra SSB.

Oversikten ovenfor gjelder kun kommunekassen. Tidligere har kommunen hatt handlingsregler knyttet til kommunekassens lånegjeld. Etter som kommunen også betjener store deler av foretakenes gjeld gjennom avtaler med foretakene, så er den samlede lånegjelden mere interessent. Denne er omtalt nærmere under kapittel for konsolidert regnskap senere i årsberetningen. Ser en imidlertid isolert på kommunekassens lånegjeld, så er den tett på de handlingsreglene Steinkjer kommune benyttet før kommunesammenslåingen, noe som også gir et bilde på at kommunens lånegjeld kan betegnes som relativ høy.

Likviditetsanalyse - kommunekassen

i 1 000 kroner	2020
Omløpsmidler	831 983
fratrasket kortsiktig gjeld	-268 993
Arbeidskapital	562 990
	2020
Likviditetsgrad 1	3,1
Likviditetsgrad 2	1,4
Arbeidskapitalen i prosent av driftsinntekter	24,5

Nøkkeltall for likviditet er forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld.

Likviditetsgrad 1 = omløpsmidler/kortsiktig gjeld som bør være større enn 2

Likviditetsgrad 2 = mest likvide omløpsmidler/kortsiktig gjeld som bør være større enn 1

Arbeidskapital defineres som differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld, og er et uttrykk for kommunens likviditet. Med likviditet menes evnen til å betale forpliktelsene etter hvert som de forfaller. Steinkjer kommune har en arbeidskapital på landsgjennomsnittet når det gjelder sammenlignbare kommuner. Kommunens netto driftsresultat påvirker arbeidskapitalen. For å styrke arbeidskapitalen er kommunen avhengig av positivt netto driftsresultat i årene som kommer. En svak arbeidskapital begrenser kommunens handlingsrom og gjør kommunen mer utsatt for negative driftsresultater.

Økonomiske perspektiver

Kommunesektoren utgjør i kraft av sin størrelse og oppgaver en viktig brikke i norsk økonomi. Nær 20 % av alle sysselsatte jobber i kommunesektoren. Og sektoren står for om lag 15 prosent av verdiskapingen i fastlandsøkonomien. I tillegg kjøper kommunesektoren store mengder varer og tjenester fra privat sektor og bidrar gjennom det til mye aktivitet i næringslivet. En faktor som er av stor betydning for kommuneøkonomien er at arbeidsmarkedet er stabilt og arbeidsledigheten lav.

En vesentlig sterkere skatteinngang enn det som har vært lagt til grunn i budsjettene, har gitt kommunesektoren en betydelig realvekst i frie inntekter de siste årene. Samtidig har høye investeringer gitt en sterk gjeldsvekst for sektoren. Året 2020 har imidlertid vesentlig annerledes på grunn av den pågående pandemien. Kommunene har hatt høyere utgifter og inntektstap det siste året. Likevel ser det ut som sektoren totalt sett har en økonomisk utvikling på samme nivå som de siste årene, noe som må sees i sammenheng med at staten har kompensert for mye av merutgifter for kommunesektoren.

Norsk økonomi er på vei inn i en krevende periode, også uavhengig av pandemien. Strammere offentlige budsjetter vil påvirke det økonomiske handlingsrommet til kommunene. Dersom det kommunale tjenestetilbudet skal kunne styrkes i årene framover i takt med demografiske endringer, må kommunene i større grad enn tidligere effektivisere tjenestene.

De siste par tiårene har befolkningsutviklingen i Norge vært forholdsvis gunstig for offentlige finanser, men utviklingen er i ferd med å snu. Etter å ha falt jevnt siden tidlig på 1990-tallet, begynte antall eldre (67 år og over) å øke, målt som andel av befolkningen i yrkesaktiv alder. Denne utviklingen vil fortsette framover og medføre klart høyere utgifter til helse- og omsorgstjenester. Økningen i antall eldre forventes å tilta kraftig allerede fra 2020. Også antallet barn og unge vil øke, selv om veksten ikke vil være like sterk. Det samlede handlingsrommet i statsbudsjettet i årene framover er usikkert, men det vil være mindre enn i årene vi har bak oss.

Dersom det kommunale tjenestetilbudet skal kunne styrkes i årene framover, i takt med demografiske endringer, må kommunene fornye, forenkle og forbedre sine tjenester. Analyser fra Senter for økonomisk forskning anslår effektiviseringspotensialet til 12 prosent for kommunene samlet innenfor sektorene barnehage, skole og pleie og omsorg, dersom alle kommuner blir like effektive som den mest effektive av sammenlignbare kommuner.

Det er viktig for kommunen å bygge reserver som kan benyttes til å dempe eventuelle økonomiske nedturer som følge av f.eks. utfordringer og usikkerhet knyttet til økte demografikostnader, økt gjeldsvekst, økte pensjonskostnader, usikkert finansmarked og egenkapital i forbindelse med kommunale investeringer. I tillegg vil det være økt etterspørsel og behov for offentlige tjenester. I dette perspektivet er det en utfordring å legge til rette for en forvaltning av kommunens midler som tilfredsstiller brukernes behov for tjenester og samtidig bidrar til å opprettholde et økonomisk handlingsrom.

Steinkjer kommune har etablert et økonomisk handlingsrom gjennom flere år med positive netto driftsresultat. Dette gjelder også i en viss grad for den nye kommunen i 2020.

Tidligere Steinkjer kommune har over flere år hatt fokus på investeringsvolumet for å unngå at rente- og avdragsbelastningen ikke belaster driftsbudsjettet i for stor grad. Dette er imidlertid økt det siste året, ikke minst som følge av de investeringer som er gjort innenfor ny bygningsmasse i skoler og barnehager, samt Inn-Trøndelag helse og beredskapshus. Det er et mål for kommunen at lavt investeringsnivå videreføres, men hensyntas kommunen som konsern (inkl. kommunale foretak) vil bli utfordret i en periode med høgt investeringsnivå bl.a. fremtidig behov både innenfor skolesektoren og helsetjenestene.

Grunnlaget for et godt økonomisk handlingsrom legges gjennom økonomiplanen og oppfølgingen skjer gjennom styringssystemet og de prosessene som følger av dette (analyser og avviksrapportering). Kommunens økonomistyring er basert på stor grad av delegasjon der fordelingen av ansvar og myndighet er klart definert. For å gjøre virksomhetene bedre i stand til å styre og å fatte riktige beslutninger er verktøy for økonomi- og virksomhetsstyring under kontinuerlig utvikling.

Covid – 19 – konsekvenser for kommunens økonomi 2020

Den pågående pandemien har på lik linje med både andre nasjoner, andre næringer og andre kommuner, gitt store økonomiske utfordringer siden nedstegningen i mars 2020. Steinkjer kommune har hatt relativt lave smittetall, og har således klart å organisere både smittevern, testing og tjenestetilbudene på en effektiv og forsvarlig måte uten alt for store kostnader. Det er gjort en stor jobb på alle nivå og ledd i organisasjonen i så måte. Innenfor noen områder har det også vært betydelige inntektsreduksjoner knyttet til både nedstenging og reduserte tilbud, noe som også har påvirket nettoutgiftene knyttet til Covid-19 i 2020.

Staten har løpende vært offensive i forhold til kompensasjon for merutgifter og tapte inntekter også for kommuner. Størstedelen av disse kompensasjonene er gitt gjennom rammetilskuddet, noe som gjør at kommunen har hatt mulighet til selv å se kompensasjonen opp mot de områdene hvor utgiftsnivået har vært høyt. I tillegg til økte rammetilskudd er det også gitt kompensasjoner gjennom redusert arbeidsgiveravgift og øremerkede tilskudd.

Tabellen nedenfor oppsummerer merutgifter og kompensasjoner knyttet til pandemien i 2020:

Område	Beløp (1000-kr)	Kommentarer
Merutgifter helse og omsorg	14 003	inkl smittevern, teststasjon
Inntektsvikt helse og omsorg	1 725	bortfall refusjonsinntekter
Merutgifter barnehage	2 551	inkl økt tilskudd private bhg
Inntektsvikt barnehage	4 197	inkl tilskudd til private for tapt foreldrebetaling
Merutgifter grunnskole	3 403	
Inntektsvikt	1 199	inkl inntektsvikt elevavgift kultrskole
Merutgifter kultur og idrett	84	
Inntektsvikt arrangement/kino/bibliotek	5 290	Anslag - nettobeløp
Mindre leieinntekter idrettsanlegg	370	
Økt sosialhjelp	583	
IKT/kommunikasjon	51	
Informasjonsutgifter	107	
Inntektsbortfall parkering	1 005	Anslag - nettobeløp
Inntektsbortfall catering og kantine	1 150	Anslag - nettobeløp
Kommunalt næringsfond - covid-19	500	
Netto merutgifter	36 218	
Kompensasjon:		
Redusert arbeidsgiveravgift	-8 020	
Redusert rente- og avdragsutgifter	-8 500	anslag
Skjønnsmidler Covid-19	-4 834	
Generell komp rammetilskudd	-17 616	
Komp bortfall foreldrebetaling	-4 278	
Komp regelendring skatteinntekter	-2 380	
Div andre komp	-738	
Sum kompensasjon	-46 366	

Ut over dette kommer ev tapte skatteinntekter. Her er det vanskelig å anslå hva som skyldes Covid-19. Vi har tidlige antydning i størrelsesorden 10 - 20 mill kroner.

Med utgangspunkt i oversikten ovenfor konkluderes det med at kommunen i stor grad har fått kompensert de merutgifter og mindreinntekter som har kommet som direkte konsekvens av Covid-19.

Konsolidert regnskap

Ny kommunelov og forskrifter til denne stiller krav til at det fra og med regnskapsåret 2020 skal leveres et konsolidert regnskap for kommunen. Dette er et regnskap som for Steinkjer kommune sin del betyr et «felles»

regnskap for kommunekassen, Steinkjerbygg KF og Steinkjer kommuneskoger KF, hvor det meste av økonomiske transaksjoner mellom selskapene skal elimineres.

Selv om denne årsberetningen primært er en årsberetning knyttet til kommunekassen, finner en det naturlig å knytte noen kommentarer til enkelte områder i det konsoliderte regnskapet. Fra neste regnskapsavleggelse vil årsberetningen i enda større grad være knyttet til konsolidert regnskap.

Kommunestyret vedtok i desember 2019 måltall for den kommunale økonomien. Dette er beskrevet tidligere for kommunekassen, men det er også naturlig å gjøre en vurdering av konsolidert regnskap opp mot disse måltallene:

Finansielle måltall

Indikator	Mål	Pr 31.12.20
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter	min 1,75 %	1,86 %
Disposisjonsfond av brutto driftsutgifter	min 6 %	9,45 %
Gjeld konsolidert regnskap som ikke dekkes av rentekomensasjon, VAR eller husleie av driftsinntektene	maks 75 %	90 %

Netto driftsutgifter i prosent av driftsinntekter

Netto driftsutgifter i prosent av driftsinntekter i 2020 ligger litt i overkant av måltallet. Resultatet totalt sett er i stor grad påvirket av kommunekassen sitt netto driftsresultat, selv om Steinkjerbygg KF har et godt netto driftsresultat i 2020. I kommentarene til kommunekassens finansielle måltall er det gjort noen vurderinger rundt netto driftsresultat som gjør at et «korrigert» netto driftsresultat for kommunen vil være tilnærmet null, bl.a. som følge av eksterne inntekter som i stor grad er avsatt til bundet fond for senere bruk, og ikke påvirker brutto utgifter i samme grad i 2020. Regnskapet for Steinkjerbygg har et mere direkte forhold mellom sum inntekter og sum utgifter i året, noe som gjør at netto driftsresultat i større grad er reelt.

Disposisjonsfond av brutto driftsutgifter

Samlet sett har de tre selskapene som utgjør konsolidert regnskap et samlet disposisjonsfond lik 225,5 mill kroner, noe som utgjør 9,4 % av brutto driftsutgifter. Dette er godt over det finansielle måltallet som er satt av kommunestyret. Likevel er det slik at opp mot 90 % av disposisjonsfondet er knyttet til kommunekassen. De betraktninger som er gjort rundt dette måltallet for kommunekassen vil således være gjeldende også for det konsoliderte regnskapet.

Med den forutsetningen at sum driftsinntekter ligger på samme nivå som i 2020, vil det være nødvendig med et samlet disposisjonsfond på minimum 145 mill kroner for å nå målsettingen.

Gjeld konsolidert regnskap i prosent av driftsinntekter.

Dette måltallet er et felles måltall for konsolidert regnskap i sin form. Selv om dette er kommentert ovenfor, har vi valgt å gjenta kommentarene her:

De samlede gjeldsforpliktelsene i kommunekassen og foretakene utgjør (tall i 1000-kroner):

Steinkjer kommune – kommunekassen	1 656 956
Steinkjerbygg KF	2 326 400
Steinkjer kommuneskoger KF	0
Totalt	<u>3 983 366</u>

Totale gjeldsportefølje er høy, og vil i sin helhet utgjøre 167 % av sum driftsinntekter, dvs langt over målsettingen på 75 %.

Det er imidlertid slik at mye av låneporteføljen har lavere risiko i og med at den finansieres gjennom rentekompensasjon, VAR (selvkost) og langsiktige eksterne leieavtaler. Korrigerer vi gjeldsforpliktelsene i forhold til eksterne leietakere (steinkjerbygg) og selvkostområdet (VAR), vil korrigert gjeld i konsolidert regnskap utgjøre om lag 107 %. Dette er også høyt sammenlignet med vedtatte måltall.

En videre korrigerings ved å trekke ut startlånene som i sin helhet betjenes av låntakere, så vil *lånegjelden pr utgangen av 2020 ligge på 90 % av sum driftsinntekter. Dette er betydelig over vedtatte måltall på 75 %.*

Det laverentenivået de siste årene, og spesielt i 2020, har gjort at et slik lånegjeld ikke har medført noen større utfordringer. Nøkkeltallet gir imidlertid et bilde på hvor mye av brutto driftsinntekter som må benyttes til renteutgifter. Kommunen som «konsern» vil ved en ev renteøkning i større grad merke dette i form av økte utgifter med dagens låneportefølje enn om låneporteføljen har vært innenfor måltallet.

Kommunen står fortsatt ovenfor større investeringer som vil øke gjeldsgraden fremover. Desto viktigere vil det være å etablere en effektiv drift for å holde de ordinære driftsutgiftene nede. På denne måten er en bedre rustet til å møte en renteoppgang og økte renteutgifter.

De største kildene til midlertidige svingninger på inntekts- og utgiftssiden som kommunene ikke får automatisk kompensasjon for gjennom inntektssystemet er knyttet til:

- Rentekostnader på gjeld
- Skatteinntekter
- Finansinntekter

For å hindre store svingninger i driften på kort tid ved renteoppgang, kan disposisjonsfond være med å dekke inn noe av utgiftsøkningen på kort sikt til det lar seg gjøre å omstille driften. Dette betinger imidlertid at det er tilstrekkelig midler på disposisjonsfond, og forsterker behovet for å øke de fremtidige avsetningene til disposisjonsfond jfr. nøkkeltallet disposisjonsfond av brutto driftsinntekter.

Selv om mellomværende i leieavtalene mellom kommunekassen og Steinkjerbygg KF når det gjelder finansutgifter er regulert på en slik måte at det er kommunekassen som bærer risikoen, vil kravene knyttet til en effektiv drift, kritiske vurderinger av lånegjeld og størrelse på disposisjonsfond være gjeldende for alle selskapene.

Kommunens finansforvaltning

Kommuner og fylkeskommuner skal avgi rapportering ihht. Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning. Slik rapportering er omfattende. Det er utarbeidet en egen omfattende rapport som tilfredsstillende kravene til rapportering i forskriften og kommunens eget finansreglement. I årsberetningen er det satt sammen et kort sammendrag hvor man får en oversikt over vesentlige nøkkeltall i låneporteføljen.

Kort sammendrag

Norges Bank holder fortsatt styringsrenten på null prosent. Rentebanen ved årsskiftet fra Sentralbanken viser at dette nivået mest sannsynlig vil bli gjeldende enda ett års tid. Låneporteføljens gjennomsnittrente ved årsskiftet er 1,37 %. Lånene er skaffet til veie i Kommunalbanken, verdipapirmarkedet, KLP og Husbanken. Samlet lånevolum pr. 31. desember er 1.631 millioner. Av dette er 30 % sikret med fastrente. I gjennomsnitt er det 9,8 års løpetid på lånene i porteføljen, dvs. tiden til lånene skal refinansieres/innfris. I løpet av de neste 12 måneder forfaller det lån for 250 millioner til refinansiering og dette utgjør 15 % av samlet lånevolum. Låneporteføljens sammensetting er innenfor begrensningene som er vedtatt i kommunens finansreglement og samlet finansiell risiko vurderes å være akseptabel.

Likestilling

Likestilling mellom kjønn

Steinkjer kommune er og skal være en «åpen, lys og glad» kommune, i samsvar med vårt slagord.

Mangfold anses som en positiv verdi, og som arbeidsgiver og tjenesteyter er det viktig for kommunen at innbyggere, ansatte og gjester til kommunen opplever dette som sant. Vi definerer mangfold og toleranse i vid forstand til å omfatte etnisitet, kultur, kjønn, alder og funksjonshemming. Alle ansatte og innbyggere skal gis like muligheter til utdanning, arbeid og kulturell og faglig utvikling.

Kommunen er IA-bedrift og ønsker alle kvalifiserte kandidater velkommen til å søke jobb hos oss uansett alder, kjønn, funksjonshemming, nasjonalitet eller etnisk bakgrunn når det kunngjøres ledige stillinger. Kvalifikasjon skal vurderes ut fra et vidt perspektiv, og det søkes å legge til rette for at personer som er henvist fra eksterne samarbeidsparter som Reko, NAV og Friskgården også kommer i betraktning når det er snakk om utprøvningsplasser for arbeidssøkere.

Rekruttering til ledige stillinger har jevnlig fokus, med utgangspunkt i interne kompetansebehov. Det er jevnt over tilfredsstillende søkning til de fleste kommunale stillinger, men kommunen opplever over tid det samme som hele kommune Norge at rekruttering av bl.a. ingeniører, lærere og sykepleiere i hjemmebasert omsorg, er blitt mer krevende.

Heltid vs deltid

Heltidskultur fremmer likestilling, bedrer kommunens omdømme og gir kvalitativt bedre tjenester for brukerne.

Steinkjer kommune har fremdeles et for høgt antall ansatte i reduserte stillinger, spesielt innenfor omsorg. De siste årene har arbeid med innføring av en heltidskultur hatt stort fokus, spesielt på enheter der det er mulig å organisere arbeidet i større/hele stillinger. Målsettingen om at alle ansatte skal arbeide i hel stilling står fast.

Kjønnsfordeling stillinger

	Kvinner	Menn	Totalt
Antall ansatte	1 400	330	1 730
Årsverk	1 107	282	1 389
Gjennittelig stillingsprosent	79,07	85,45	80,29
Gjennittelig årslønn	492 626	517 417	497 355

Stillingsprosent fordelt på kjønn

	Kvinner %	Menn %	Totalt %
100 % stilling	42,43	66,67	47,05
75 - 99,99 % stilling	25,36	11,21	22,66
50 - 74,99 % stilling	21,79	11,82	19,88
25 - 49,99 % stilling	5,86	2,73	5,26
1 - 24,99 % stilling	4,56	7,57	5,15

Lederstillinger

Kommunens organisering ble vedtatt på nytt i sammenslått ny kommune fra 01.01.20.

Steinkjer kommune har en hybrid 3-nivåmodell, med etatsjefer (nivå 2). I to av etatene er det tre sektorer med sektorledelse, og alle etater har tjenesteytende enheter henholdsvis under sektorledere/etatsjefer.

Øverste ledelse bestod i 2020 av kommunedirektør (kvinne), assisterende kommunedirektør (mann), fire etatsjefer (2 kvinner og 2 menn) og fem stabssjefer (3 menn og 2 kvinner).

Antall ledere 2020	Kvinner	Menn	Totalt
Toppledere inkl sektor	9	8	17
Enhetsledere	50	13	63
Sum ledere	59	21	80

Årslønn ledere 2020	Kvinner	Menn
Toppledere	968 500	907 100
Stabssjefer/sectorledere	820 760	832 100
Enhetsledere	686 700	714 000

Diskriminering og tilgjengelighet

Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne har som ansvar å ivareta intensjonen i Ot.prp. nr. 44 Om lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven). Rådet følger valgperioden og er sammensatt av tre representanter fra foreninger og interesseorganisasjoner for funksjonshemmede og to representanter fra politikerne. Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne skal fremme delaktighet og likestilling i samfunnet for personer med nedsatt funksjonsevne.

Det er god toveis kommunikasjon mellom rådet og administrasjonen i kommunen. Det betyr at det gjøres henvendelser til rådet fra administrasjonen og andre som utfører oppdrag på vegne av kommunen, og rådet gjør henvendelser på konkrete ting en ønsker å få belyst. Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne er på lista for alt som sendes på offentlig høring og velger selv hvilke saker de ønsker å uttale seg om, da med bakgrunn i at de skal gi råd til de kommunale styringsorganene.

En viktig del av å være mest mulig tilgjengelig for alle er at Steinkjer kommunes internettside er utstyrt med programvare for "lese WEB" som gir mulighet for å merke teksten og få den lest opp.

Kommunen har også et Likestillings- og mangfoldsutvalg. I begge utvalg er diskriminering og tilgjengelighet sentrale tema.

HMS

Sykefravær

Sykefraværet for Steinkjer kommune 2020 vil ikke bli sammenlignet med tidligere fravær, da kommunen er ny kommune fra 01.01.20.

Tabellen nedenfor viser samlet sykefravær for kommunen i 2020:

	Korttidsfravær	Langtidsfravær	Totalt fravær
Samlet fravær 2020	1,8 %	7,7 %	9,5 %
Samlet fravær eks Covid-19 relatert fravær 2020	1,4 %	7,7 %	9,1 %

Året 2020 har vært et spesielt år med Covid 19 og smittevernregler. Covid 19-realert fravær innebærer at ansatte må være hjemme ved symptomer. Ikke alle trenger å registrere det som fravær, eks. de som har mulighet for hjemmekontor, men de som yter tjenester direkte opp mot brukere må levere egenmelding eller sykmelding. Det er registrert følgende antall dager samlet for kommunen knyttet til covid-19:

- Egenmeldingsdager 2 277
- Sykemeldingsdager 298
- Omsorgsdager 314

Omsorgsdager er dager foreldre/foresatte har måtte være hjemme med barn pga. Covid-relatert årsak. Et stort flertall av egenmeldingsdagene utløser ikke refusjon, da fraværet ikke overstiger fire dager sammenhengende.

Steinkjer kommune har hatt stort fokus på sykefravær både i 2020, og tidligere år. Områder kommunen har fokus på er:

- Utvikling av partsamarbeidet lokalt, - systematisk jobbing med temaet og ansvarliggjøring av ledere og medarbeidere, skolering og arenaer for utvikling
- Systematisk oppfølging av arbeidstaker med ekstra fokus på langvarig eller hyppige fravær. Opplæring og støtte og styrking av ledere.
- Ledelsesutvikling
- Kvartalsmøter med Bedriftshelsetjenesten og NAV Arbeidslivssenter
- Fokus på ledelse før lege
- Fokus på tilrettelegging, med eventuelt alternative arbeidsoppgaver på enhetene
- Det har vært oppstart i 2020 for barnehager og sykehjem deltakelse i KS bransjeprogram under IA-avtalen på slutten av året.

Skader, ulykker og nestenulykker

For 2020 er det rapportert inn 91 skadetilfeller. Den største skadekategorien gjelder utagerende adferd. Skolene registrerer ofte vold og trusler som avvik og ikke skader på personalet. I 2020 er det registrert totalt 179 slike avviksmeldinger.

Miljø

Visjonen fra planstrategien «Steinkjer tar samfunnsansvar» videreføres i klima og miljøplanen 2019 – 2022 som ble vedtatt i kommunestyret i gamle Steinkjer kommune våren 2019. Denne planen er videreført inn i den nye kommunen. Hovedmålet er at «kommunen skal bidra til en bærekraftig utvikling av miljøet i Steinkjer». Dette omfatter et lokalt ansvar i tillegg til at man ønsker å være en regional pådriver. Planen er ment å være et politisk styringsverktøy og et redskap for administrasjonen.

Kommunen skal nytte planen i saksbehandling og for måloppnåelse i sine roller som myndighet, forvalter, tilrettelegger og pådriver. Planen analyserer og beskriver sektormål, status utfordringer og muligheter, og strategier for måloppnåelse.

Klimaet og naturmiljøet er under betydelig endring. Vi står overfor en hurtig og global temperaturøkning som menneskeheten aldri før har opplevd. Vi opplever press på, og forringelse av naturmangfold, friluftsområder, kulturminner og kulturmiljø. Forurensning påvirker økosystemet, og kan gjøre uopprettelige skader for miljø og samfunn. Disse endringene skjer globalt, nasjonalt og lokalt. Det er altså behov for et grønt skifte.

Kommunen ønsker å være en regional pådriver innen klima og miljøarbeidet. Et klimavennlig, klimarobust og miljøvennlig Steinkjer vil bli en bedre kommune å bo, arbeide og leve i. Utslippsreduksjoner og miljøtiltak må gjennomføres gjennom samhandling mellom offentlige aktører,

landbruket, næringsliv, organisasjoner og kommunens innbyggere. Kommunen må i årene framover prioritere ressurser til både gjennomføring av tiltak og koordinering av overnevnte samhandling med eksterne aktører. Energi, klima og miljøhensyn må prioriteres i saksbehandling og politiske vedtak framover.

Hovedmålene i kommunedelplan klima og miljø går på direkte utslipp av klimagasser i Steinkjer kommune. Dette betyr at vi legger til grunn klimagassene som slippes ut innenfor kommunegrensene. Klimafotavtrykk består av direkte utslipp pluss klimagassutslipp som har blitt sluppet ut et annet sted ved produksjon og transport av materialer og produkter som vi forbruker, for eksempel i bygg- og anleggssektoren, der valg av materialer kan være svært viktig for klimafotavtrykket til en bygning. Kommunen skal jobbe aktivt for å redusere sitt eget klimafotavtrykk.

Kommunen skal legge til rette for bruk av el-biler, kollektivtrafikk og gang-sykelbruk

Kommunen skal framskynde utfasingen av fossildrevne kjøretøy ved å legge til rette for bruk av fossilfrie kjøretøyer. Dette kan gjøres gjennom målrettet styring av parkeringstilbudet. Samtidig kan kommunen være en pådriver for etablering av elektriske energistasjoner, og etter hvert for hydrogen og biogass. Kommunen vedtok i 2019 en plan for utskifting av sine kjøretøy til mere miljøvennlige kjøretøy, primært ved bruk av EL-biler. Arbeidet med dette ble påstartet i 2020.

Kommunen skal stimulere til økt bruk av miljøvennlige energikilder

Kommunen skal informere om de løsninger og støtteordninger som finnes, og påvirke til at større utbygginger tar i bruk miljøvennlige energikilder som fr eks solenergi. Også for den enkelte huseier vil alternative energikilder bli mer aktuelle etter hvert som tekniske løsninger for dette blir rimeligere.

Kommunen skal legge til rette for at utbygging skjer på en mest mulig miljøvennlig måte

Kommunen skal påvirke til bruk av miljøvennlige materialer ved utbygging og større rehabiliteringer. I denne sammenhengen vil det være viktig å vurdere for eksempel bruk av tre som byggemateriale.

Kommunen skal bidra til at landbruket reduserer utslipp pr produsert enhet

Kommunen skal bidra til at det etablertes tiltakspakker for klimareduksjoner i samarbeide med landbruket. Kommunen skal også bidra aktivt med informasjon og veiledning, og samarbeide tett med næringen.

Kommunen skal oppfylle sin pådriverrolle mot skogbruket for å øke skogpleie og drift

Kommunen skal opprettholde gode rammebetingelser generelt for skogbruket i hele kommunen. Økt aktivitet i skogbruket gjennom økt avvirking, økt planting og økt bruk av tre som byggemateriale vil styrke næringen. Kommunen skal legge til rette for etablering av klimaskog på gjengroingsarealer som egner seg for klimaskogplanting for å øke karbonbinding på slike arealer.

Kommunen skal samarbeide med innbyggere og næringsliv for å nå Steinkjer kommune sine klimamål

Kommunen skal gi god og riktig informasjon til både innbyggere og næringsliv i Steinkjer kommune. Det skal gjøres enkelt å ta de miljøriktige valgene.

Internkontroll

Internkontroll brukes for å beskrive det ansvaret og de oppgavene som ligger til kommunedirektøren etter kommuneloven. Hensikten med internkontroll er å sørge for:

Kvalitet og effektivitet i tjenestene

- kostnads- og resultateffektivitet
- tilfredse brukere og innbyggere
- forbedringsarbeid

Helhetlig styring og riktig utvikling

- utvikling i tråd med vedtatte mål

Etterlevelse av lover og regler

- kvalitet og tilgang på tjenester
- hindre myndighetsmisbruk
- forebygge uønskede hendelser

Overordnede styringsdokumenter i den sammenheng er:

- delegasjonsreglement
- reglement for etiske standarder og antikorrupsjon
- reglement innenfor personalforvaltning og arbeidsgiverområdet
- reglement innenfor økonomi og finansforvaltning
- reglement innenfor datasikkerhet og personvern
- informasjonssikkerhetshåndboka
- rutiner ifm antikorrupsjon

Alle reglement er gjenstand for kontinuerlig vurdering.

Økonomistyring skjer gjennom regelmessige månedsrapporter som legges fram for formannskap/kommunestyre. Rapportering i henhold til finansreglementet skjer samtidig.

Tjenesteproduksjonen måles ut fra oppsatte mål gjennom brukerundersøkelser, måling av kvalitet og omfang av tjenester og sammenligningsdata fra Kostra.

Medarbeiderundersøkelser gjennomføres vanligvis hvert andre år, og vil bli gjennomført i den nye kommunen i 2021. Resultatene av undersøkelsene benyttes i utviklingsarbeidet i den enkelte enhet.

Årlig gjennomføres status på oppfølging/gjennomføring av politiske vedtak.

Avvik meldes i avvikssystemet EQS. Et avvikssystem skal registrere ikke bare avvik, men også observasjoner, uønsket hendelse, nestenulykker/ tilløp til ulykker. Noen meldinger vurderes av leder som ikke relevant og noen er ikke definert av leder som en hendelsestype. I 2020 ble det foretatt en konvertering til skybasert løsning av EQS.

Fra 1. januar 2021 trår det i kraft nye regler for internkontroll i kommunen. I den forbindelse har KS laget en veileder til bruk i kommunene, og det vil bli satt fokus på dette arbeidet i året som kommer.

Etikk

Etiske retningslinjer for kommunen ble i 2018 gjennomgått i administrasjonen med tanke på sammenslåing av kommunene. Revidert versjon av etisk plattform er vedtatt både av administrasjonsutvalget og fellesnemnda for nye Steinkjer kommune. Ansatte i Steinkjer kommune er forvaltere av samfunnets felles ressurser. I utøvelsen av arbeidet stilles det derfor høye krav til de ansattes etiske holdninger. Steinkjer kommune legger vekt på at ansatte i kommunen opptre åpent, redelig og ærlig.

Folkevalgte skal være bevisst på at de er med og danner grunnlaget for innbyggernes tillit og holdning til kommunen. Etisk plattform er et av flere sentrale dokumenter ved nyttilsetting og ved skifte av tillitsvalgte.

Steinkjer, 31.12.20/23.03.21

Torunn Austheim
kommunedirektør